ހައިކޯޓު / ދެކުނުބުރި

ސ. ހުޅުދޫ - މީދޫ

ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2019/HC-S-A/02
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: -

* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- **އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް:**

* ނަން: (ނަން އުނިކޮށްފައި)[1]

* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: (އުނިކޮށްފައި)

* ދާއިމީ އެޑްރެސް: (އުނިކޮށްފައި)

* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: (އުނިކޮށްފައި)

- **ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް:** 24 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440 / 30 ޖަނަވަރީ 2019
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 19 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1441 / 13 ފެބްރުއަރީ 2020

- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 111/S2C/2016

* ނިންމި ކޯޓު: އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު

* ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ޢާއިލާގެ މެމްބަރަކާއެކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން

* ހުށަހެޅި ތާރީޚް: 21 ފެބްރުއަރީ 2016

* ނިންމި ތާރީޚް: 07 ޖަނަވަރީ 2018

- **މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:**

އިސްފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު

(ރިޔާސަތު)

---

[1] މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ އަނިޔާ ލިބުނު ދެކުދިންގެ ޢާއިލީ މެންބަރެކެވެ.

● ދަޢުވާގެ ޚުލާސާ:

މިއީ، އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލައިގަތް ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ޢަރްޒުވާ ފަރާތަކީ (އުނިކުރެވިފައި)އެވެ.

● ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01. މިއީ، ދައުލަތުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތްފުޅުން، (އުނިކުރެވިފައި) 2013 ވަނަ އަހަރު އޮކްޓޫބަރު މަހުގެ ކުރީކޮޅު، މީނާގެ އުފަން ދެ ދަރިން ކަމަށްވާ (އުނިކުރެވިފައި) (07 އަހަރު) އާއި (އުނިކުރެވިފައި) (06 އަހަރު) އާމެދު ގަވާދު އެކިފަހަރުމަތިން ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގާފައިވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ހަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލުން އާއިލާގެ މެންބަރަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ މައްސަލައެއްކަމުގައި،

އެ މައްސަލާގައި ހުކުމް ކުރައްވާފައިވަނީ "ދެންފަހެ، އިސްވެދިޔަ ބަޔާންތަކާއި ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު، ދައުލަތުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތްފުޅުން، (އުނިކުރެވިފައި) 2013 ވަނަ އަހަރު އޮކްޓޫބަރު މަހުގެ ކުރީކޮޅު، މީނާގެ އުފަން ދެ ދަރިން ކަމަށްވާ (އުނިކުރެވިފައި) (07 އަހަރު) އާއި (އުނިކުރެވިފައި) (06 އަހަރު) އާމެދު ގަވާދު އެކިފަހަރުމަތިން ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގާފައިވާކަން ބެލޭ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު

ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކާއި ޙުކުމްތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ހަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ)ގެ މައްޗަށް ހުށަހަޅުއްވާފައި އާއިލާގެ ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާގައި، ދަޢުވާލިބި (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ) ދަޢުވާއަށް އިންކާރު ކޮށްފައިވާތީ އާއި މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރު ކުރުވުން (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ)އަށް ދުވަހަކުވެސް ދަޢުވާލިބޭ (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ)، އޭނާގެ ދިފާޢިންނާ ބަހުން ތަކެއް ފުރިހަމަނުވާ ކަމަށް ބުނެފައިވާތީ އާއި ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރު ކުރުވުން (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ) ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދިފާޢީ ހެކިބަހުގެ ބަޔާނުން، (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ) މި ކުރިކަމަށްބުނާ މިފަދަ ކަންތައްތަކެއް ހިނގާފައިނުވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅުނު (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ) ބެލެނިވެރިޔާކަމުގައި ނަމަވެސް (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ)އަށް މިފަދަ އަމަލެއް ކުރަންޖެހުނު ފުރިހަމަ ބެލެނިވެރިޔާކަމަށް އާއި ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރު ކުރުވުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކާއި ޙުކުމްތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގެ ހިލާގެ ގޯނާއިން 5 ބާވަތުގެ ހިލާ ލިބިފައި ނުވުމުގެ އިތުރުން، މި މައްސަލާގައި ހިލާބަސް އަދާކުރި (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ) އަކީ ނުކުޅެދޭ މީހުންގެ ލިސްޓުގައި ހިމެނޭ ސަރުކާރުގެ ހާއްސަ އެހީ ލިބެމުންދާ އަދި ސިކުނޑީގެ ބަލިމީހެއް ކަމަށް ކުރިމަތިވާ މީހެއްކަން ސާބިތުކުރާ ސަނަދުގެ ހާއްސަ އެ ލިޔުމުގެ ބާރުގައި ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއް ހުރިކަން އޭނާގެ ބަޔާނުން އެނގޭތީ އާއި މި މައްސަލާގައި ހިލާބަސް އަދާކުރި (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ)، އޭނާ ތަރުޖަމާނަކު ދިފާޢާ ބަޔާން ނަގައިދިނުން، ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާން ދިވެހިބާސްގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ބަޔާންކޮށްދޭ މިންވަރަށް މި މައްސަލަ ސާބިތު ކުރުމަށް ހިލާ ލިބިފައި ނުވާތީ އާއި ހާއްސަކޮށް ބަލަ ކުރަނިކޮށް (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ)ގެ ބަހުން (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ)ގެއަށް އޭނާ ދިޔައިރު (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ) އާއި އޭނާގެ ބައްޕަ (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ) އާއި ދެމީހުން ގޭގެ އެއް ސޯފާގައި ކަމާއި އެ ސޯފާގައި ދޮރާށުން ދިޔައިރު (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ)ގެ އަތް އޮތީ (އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ)ގެ ހުރުމުގެ މަތިން އެ ކުއްޖާގެ ކުރިމަތީ ފަރާތުގައި ކަމަށާއި އަދި އޭނާ ހަށިގަނޑަށް ދޫކުރަން ބުނިއިރު އޭނާ ކަންތައްތަކަށް ބަރާބަރަށް ނުފޫޒުގެ އޭނާގެ އެ ވިސްނުން ބެލެވިފައި ނުހަނު

މީހެއްގެ މައްޗަށް ޝައްކެއް ކުރި ކުރުމެއްގެ ގޮތުގައި ކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ބުރަވާތީ އާއި އަދި ހިތަދޫ ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކުއްޖާއެބެހޭ ރިޕޯޓުން، (އުނިކޮށްލެވިފައި)ގެ [illegible] ނުވާކަމަށާއި މިފަދަ އަމަލެއް ހިންގާފައިވާކަމަށް ބެލެވޭފަދަ ޤަރީނާތަކުގެ ހެއްކެއް ފެންނަން ނެތްކަން އެނގޭތީ ދައުލަތުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން (އުނިކޮށްލެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅުއްވި ދާއިރާގެ [illegible] ޖިންސީއަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ އަދި ސާބިތު ނުވާކަމަށް ޙުކުމްކުރައްވައި މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމީއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

02- އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާއި ބެހޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެ ނުކުތާތަކަކީ؛

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ،** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމުންތަކުން ނިންމާ އުސޫލުތަކަށް ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި އަމަލުކުރަންވީ އުސޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނިކޮށް، އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އެ އުސޫލަށް ރިޢާޔަތް ނުކުރައްވައި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ،** ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

03. އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، ކަމާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި މަތީދަރަޖާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމަވާފައިވާ މައްސަލަތަކުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށާއި، މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ބަލާއިރު، މިމައްސަލަ ނިންމަން ފެންނަގޮތާމެދު، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ފަނޑިޔާރުންގެ މެދުގައި ދެބަސްވެގެން ޚިޔާލު ތަފާތުވެފައެވެ. އެދެޚިޔާލާއި އަދި އެދެޚިޔާލު ބިނާކުރެވިފައިވާ ސަބަބުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

އަޣްލަބިއްޔާ ރައުޔު: (ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔު އާއި އެރައުޔު ބިނާކުރެވިފައިވާ ސަބަބުތައް)

(ހ) **ފުރަތަމަ ކަމަކީ؛** ދަޢުވާގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުގެ ބުނުން، (އުނިކުރެވިފައި) 2013 ވަނަ އަހަރު އޮކްޓޫބަރު މަހުގެ ކުރީކޮޅު، މީނާގެ އުފަން ދެ ދަރިން ކަމަށްވާ (އުނިކުރެވިފައި) (07 އަހަރު) އާއި (އުނިކުރެވިފައި) (06 އަހަރު) އާއިމެދު ތަފާތު އެކިފަހަރުމަތިން ޖިންސީ އަމަލު ހިންގައިފައިވާކަން ބުނެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް

ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ބަރާބަރީ އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން (އުނިކުރެވިޔައި) ގެ މައްޗަށް ޢާއިލާގެ މެންބަރަކާއެކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާކޮށްފައި ވާކަމާއި؛

މި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލް ނިންމުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ދައުވާލިބޭ (އުނިކުރެވިޔައި) ދައުވާއަށް އިންކާރުކޮށްފައިވުމާއި، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހެކިއެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުކުރެވުނު (އުނިކުރެވިޔައި)އަށް ދުވަހަކުވެސް ދައުވާލިބޭ (އުނިކުރެވިޔައި)، އޭނާގެ ދަރިންނާ ބުނުން ބަރާބަރު ފިރިހެނުންވާ ކަން ބުނެފައިވާ އާއި ހެކިބަސް ގޮސްހުރި ހުރިހާ ކުރެވުން (އުނިކުރެވިޔައި) ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ހެކިބަހުގެ ބަޔާނުން، (އުނިކުރެވިޔައި) މި ކުދިންނާމެދު މިފަދަ ކަންބޮޑުވުމެއް ކަމަށް ހަދާފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުން (އުނިކުރެވިޔައި) ބޭނުންކޮށްފައިވާ ކަމަށް ނުވާތީ (އުނިކުރެވިޔައި)އަށް މިފަދަ އެއްވެސް މަޖުބޫރެއް ފެނުނުކަމަށް ބުނެފައިވާކަމާއި ރައްޔިތުންގެ މައްޗަށް ބާރު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގެ ހެކީގެ ތެރެއިން 5 ބާވަތުގެ ހެކި ލިބިފައި ނުވުމުގެ އިތުރުން، މި މައްސަލާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ (އުނިކުރެވިޔައި)އަކީ ނުކުތާ ބޭނުމެއް ހިނގާފައިވާ ކުޑަކުއްޖެއް ކަމަށް ސާބިތުވާ ހެއްކެއް ނެތުމާއި، މިފަދަ ކަމެއް ހިނގާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތު ކުރާނެ ހާލަތެއް ދިމާވެފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި، މި މައްސަލާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ (އުނިކުރެވިޔައި)، އޭނާ ބުނިބަސް ދީފައިވާ ބަޔާން ނުހިމެނޭ، ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާން ދީފައިވާ ހެކިތަކާ ދިމާނުވާ ގޮތުން ދައުލަތުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސިފަތަކާ ދިމާވާން މި މައްސަލައާ ސާބިތު ކުރަމުން ހުރި ހެކިތައް ނޫނީ ނުވާކަމާއި، ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައި ހުށަހެޅުން (އުނިކުރެވިޔައި)ގެ ބަހުން (އުނިކުރެވިޔައި)ގެ އޭނާ ދިޔައިރު (އުނިކުރެވިޔައި) އާއި އޭނާގެ ބައްޕަ (އުނިކުރެވިޔައި) އާއި ދެމީހުން ދިމާ އެގޮތް ސާފުގައި ކަމާއި އެ ސާފުގައި ދެމީހުން ދިމާވުމު (އުނިކުރެވިޔައި)ގެ އަތް ގޮތީ (އުނިކުރެވިޔައި)ގެ ހުރުމުގެ މަތިން އެ ކުއްޖާގެ ކުރިމަތީ ފާރާތުގައި ކަމަށާއި އަދި އޭގެ ފަހަކުން ނުކުންނަކަން ބުނިއިރު އޭގެ ކޮންމެވަރަކަށް

ބަޔާންކޮށް ނުދެއްވާފައިވާ އުސޫލާ އެ ވިސްނުން ބެލެވެނީ ނުހައްދުން މިކަހަލަ މައްސަލަ ޝަރީޢަތް ކުރި ކުރުމުގެ ގޮތުގައި ކަމަށް ޝަރީޢަތްތަކުން ބުރަވާތީ އާއި، އަދި ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ތަރުޖަމާކޮށްގެން ކުރުމުގެ ރިކޯޑުން، (އިނގިރޭސިބަސް)ގެ ބިލަރުހެރިގެ ނުވާކަމާއި މިފަދަ އަދަބެއް ހިންގާފައިވާކަމަށް ބެލެވޭފަދަ ހަޤީޤަތްތަކުގެ ރުކުނުތަކުގެ ހިނދައްހަކާ ނިންމުމަކަށް އެ ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ވާހަކަ އެނގެން ފެންނަކަމެވެ.

(ނ) **ދެވަނަ ކަމަކީ؛** އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016

ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ޤަރާރުކޮށްފައިވާ ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "މަތީ ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަކީ އެއަށްވުރެ ދަށު ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި އަމަލުކުރަންވީ އުސޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނިކޮށް، އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ އެ ދުސްތޫރަށް ރިޢާޔަތް ނުކުރައްވައި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ޢުޒުރުތަކުގެ އޮޅުމުގެ ފަހުމުން ހުރަހެވ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާއި، މިނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، މަތީ ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަކީ އެއަށްވުރެ ދަށު ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާއިރު، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި އަމަލުކުރަންވީ އުސޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާއިރު، އެގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެމީހަކު ކުށެއްކުރިކަމަށް އެކަށީގެންވާފަދަ މިންވަރަކަށް ސާބިތުކުރެވެންދެން ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުކުރެވެންދެން އެމީހަކީ ކުށެއްނެތް މީހެއްކަމުގައި ބެލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑަކީ ޝައްކުން ފިޔަވައި ކުށްސާބިތުކުރުން

ތަޤްދީރު (evaluation) ކޮށް ވަޒަންކުރުމަށްފަހު އެ ފަރީޤާއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ހެކިތަކާއި ދަލީލުތަކާއި، އެހެކިތަކާއި ދަލީލުތަކުން ނުކުންނަ ނަތީޖާތަކުގެ މައްޗަށް ބުރަވެރިވެ ހަޤީޤާ ގޮތުގާ މިންވަރަށް އިޤްތިނާޢު (convince) ވެގެން ދެންވީ ކުށެއް ސާބިތުވެއްޖެ ކަމަށް ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ހުކުމްކޮށްގެން ނުވާނެކަމީ "ޤަރީނަތުލް ބަރާއާ" (Presumption of Innocence) ގެ އާއްމު ޤާނޫނީ މަބްދައުގެ އެންމެ މުހިއްމު އެއް ޤާއްސިއްޔަތުކަން އަސާސްތަކުން އޮންނަ ކަމާއި؛

ނަމަވެސް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގައި އެ ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުން، ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ބޭއްވުމާއި، ބަންދުން ވިއްލުމަށްފަހުގައިވެސް ވަކި ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން ބަލަހައްޓަމުންދިއުމާއި، ޝަރީޢަތް ހުރި ބަޔަކާއިމެދުގައި ހުރި މިންގަނޑެއް ކަނޑައެޅުމާއި، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ކުށުގެ ހެކިބަހުގެ ގަދަބަސް އުސޫލުތަކާއި ބަލާނެ ގޮތް ބަޔާންކުރުން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ޝަރީޢަތް ހުރި ބަޔަކާއިމެދުގައި ހުރި މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފުވާ ކަންތައްތައް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙައްޤުތަކާ ތަޢާރުޟުވިޔަސް ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކަށް ފުރަތަމަ ތަރުތީބު ދޭން ޖެހޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި، ޝަރީޢަތް ހުރި ބަޔަކާއިމެދުގައި ހުރި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކަށް ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ކުރިއަރުވާފައިވާ ކަމާއި އެކު ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ކަމަށް؛ މި މައްސަލާގައި ބަޔާންކުރާ ފާޑަކަށް ފުރަތަމަ ދެރަޖާގެ ޝަރީޢަތުގައި ދެއްކި ހެކިތަކާއި،

(އުނިކުރެވިފައި) އާއި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހެކިބަސް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުން ކުޑަކުދިންގެ ހެކިބަސް ދިނުމާއިބެހޭ،

އެ ދަރިކަނބަލުން ހުށަހެޅި ބަޔާންތައް ސ. ހިތަދޫ ދިރިއުޅުއްގެ ކޯޓުން މި މައްސަލާގައި ނިންމަވާފައިވާ ގޮތާއި،

ނަމަވެސް ހާދިސާ ހިނގަން ފެށުނު މި ދުސްތޫރުގެ ދަށުން ބަރަބަރަށް ދޫކޮށްލާފައިވާ ބާރުލިބިގެންވާކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްސަލަ ބަލާއިރު؛

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/346 ޤަޟިއްޔާ އާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމްގެ ހުކުމަށް ޝަރީޢަތުން ފޯރުކޮށްދެވުނުގައި ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ ހުރަހެއް ނެތް ހާލަތުގެ ކިބައިގައި ޢާންމު ޝަރުޢީއުސޫލުގެ ތެރޭގައި، އެ ހިމާޔަތާއި ތަޙުޤީޤު ކުރުމެވެ، ބެހޭ ސަލާމަތުން ހުރި މިކަންކުރާމީހާ، އަދި އަމިއްލަ އިންތިޚާބުތަކުގެ މިކަންކަމުގެ ޤާނޫނު، އެ ހިމާޔަތްތެރިޔާ ހިމެނޭ ހިސާބުތަކުން މަސްލަޙަތު ސަލާމަތް ނުވާ މިކަންކުރުމުގައިވެސް ހާލަތުގެ ބާރުފުރާގެ ކަންކަމެއް، އަދި މި ޝަރުޢީއުސޫލުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ސަބަބުތަކުގެ ހާލަތެއްގެ ވެރިކަމުގެ ހަމަތަކާއި ދިރާސާކުރެވޭ ސިފަ ކުރެވޭނެ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ވަކިންކަމުގެ ބާރުލިބިގެން ވާކަމެވެ.

(ރ) **ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ؛** ހުކުމްގެ ތަރުތީބުގައި ހިމެނޭ، (އުނިކުރެވިފައި) އާއި (އުނިކުރެވިފައި)އާ ދެމެދުން، (އުނިކުރެވިފައި) ދަރިކޮޅުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން 26 ނޮވެމްބަރު 2016 ގައި ހުކުމްކޮށް ޢަމަލުކުރުމުން ބެލެނިވެރި (އުނިކުރެވިފައި) އާއިލާގެ ދަރިފުޅު (އުނިކުރެވިފައި) ސޯފާގައި ބައިންދައިގެން (އުނިކުރެވިފައި) ތަޅައިގެން ޖިންސީހަރަކާތުގެ ތުހުމަތު އެއް ކުއްޖާއިގެން ފުނުނުކުރަމުން، އަދި އެ ކުއްޖާ ހަދާލައިގެން "ބައްޕަ އުޅޭނީ މޫނަށްވެސް އަޅާނުލާ ތިމާގެ ހަމަ ނަރަކަ" މިހެން ބުނި އަޔާ އިވިއްޖެކަމަށްވާތީ، އަދި އެކުއްޖާ ދަރިފުޅުގެ (އުނިކުރެވިފައި) ބަލިވެ ހުރެއްޖެކަން ކުޑަކުދިންގެ އިސްތިހާރު ބުނުމުން، (އުނިކުރެވިފައި) އުނިކުރެވިގެ ފުރަތަމަ ޖިންސީ ގޯނާއާ އަޅުވާލައިފައިވާތީ، (އުނިކުރެވިފައި)އަށް އެ މަންޖެހު ފުނިހައިބާރުކަމާއި އެއްބަސް ކުޑަކުދިންގެ ފުރަތަމަ ހިސާބު ވަގުތުވީކަމަށް، (އުނިކުރެވިފައި) އެދި ބަދަލުވުން ވަޒީފާގެ މަތިން އެއްވެސް އިހުތިރާމާދީގެ އިހުތިރާމްކަމަށް، ގާތްގަނޑަކަށް 5 މިނިޓްވަންދެން (އުނިކުރެވިފައި) އެކުއްޖެއް އުނިކުރެވިފައިކަމަށް، އޭގެ ކުޑަކުދިންގެ ވަގުތުގައިކަމަށް، މިހެން މިކަން ދިމާވުމުން (އުނިކުރެވިފައި) އުފާފަދަ އަނގަ

ދީހުން ކައިރީގައި ބުނެފައިވާނެކަމަށް ތަރުކާތުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް 26 ނޮވެމްބަރު 2016 ގައި (އުނިކުރެވިފައި) ދީފައިވާ ހިބަޔާނަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ބ) ފަސްވަނަ ކަމަކީ؛ (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހިބަކުރަން ސ. ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ބުރަދަން ނުރުވަސި، (އުނިކުރެވިފައި)އާ ސިވިލްކޭސްގެ ބައްޕަކަން ޤަރާރުކުރުމުންދާ، އަދި އެބަލީގެ ބާރުމީގެ ސަބަބުން ނުކުރެވުނުގެ ވިސްތުގައި ހިމެނިފައިވާދީފައިކަން އެނގެންއޮތުމުންކަމަށް ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވާއިރު، ހިސާބުރުތާގެ ހިސާބުރުގައި ތަޢާރުފުދާއި، ޝަރީޢަތުގައި ދަޢުވާއާ ނުހަކަދާއި، ހިސާބު އަދާކުރުމުގައި އެންގާދަން ފެނުނު މަންޖުރުކަތާއި އިވުން އަޑުދައް ކާރިއާދިއިނުގެ ބަސްމަގުގައި އުނި ސާފުކަމާއި ސާބިތުކަން ފެހެމެހެއްޓަކަމާއި، (އުނިކުރެވިފައި)އާ ސިވިލްކޭސްގެ ބައްޕަވެރިގައި ބާސްޓާރުކުރިފައިވާ މިހާރުކަމުގައި ދަރުކާތުން ފުރަސަތުހިފެހެއްޓި ފާޑުކު، އެއީ ކެންބައްތަރަކަން ދަރުކާތުން ބެހުވާތިކަން އެނގެން ނެތްކަމާއި، (އުނިކުރެވިފައި)އާ އެކާގެ ސިވިލްކޭސްގެ ބައްޕަވެރި ހުރިހާކަން ބާސްޓާރުކުރިފައިވާ މިހާރުކަމުގައި ވިއަފަރަށް، އެކަމާ ހިބަކުރަން ދަރާއްޕަކަނި ނުލަކާރެދޭގެ ނުކުދިރުނުބޮޑުކަމަށް ހުރިހިސާބުން ޝަރީޢަތަށް އެނގެން ނެތްކަމާއި ޖަވާބު (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހިބަކުރަން ސ. ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ބުރަދަން ނުރުވަސި ދަރުކާތުގަތަކާލަން ބެހުވިންތަކަން ފުރަސަތު ހިފެހެއްޓިކަމާއި؛

(ޅ) ހަވަނަ ކަމަކީ؛ (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހިބަކުރަން ސ. ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ބުރަދަންގާ ވާ ސަމަބައްގެ މައްކަޅަން ބާރުއަޅު، (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހިބަކުރަން ބުރަދަންގާނުރުވަސި، (އުނިކުރެވިފައި) (އުނިކުރެވިފައި)ގެއަށް ދިރިއުޅު، އެގޮތަށް (އުނިކުރެވިފައި) އާއި އެކުއްޖާގެ ބައްޕަ (އުނިކުރެވިފައި)އާ ދެމިހުން ދިޔަ އެގޮތް ސާބިތުވެއިނުކަމާއި، އެ ސާފުގައި އެދިހުން ދިޔައިރު (އުނިކުރެވިފައި)ގެ އަމަލު ކުރި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ގޮތުންމަގުން އެކުއްޖާގެ ކަރަމީފަދާތަކީދާކަކަން ކަމާއި، އެހެންކަމުން (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ނިކަމާ ދަރުކާތުހުންތަކަން

(އުނިކުރެވިފައި)ން އެނގުނުކަމަށް ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސްދީފައިވާއިރު، އެއީ ކޮންގޮތެއްކަން ބަޔާންކޮށްނުދެވޭތީ އެވިސްނުން ބެލެވެނީ ނުރައްދުން މިޒާޖުގެ މައްޗަށް ޝައްކެއްނުކުރެވޭގޮތުގެ ގޮތުގައިކަމަށް ބެލެވޭކަމަށް ދަރު ކާޅުން ކަނޑައެޅިއިރު، ފާޅުފުރާ، (އުނިކުރެވިފައި) ނުރައްދުން (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ޝައްކެއްނުކުރެވޭ އެއްވެސް ސަބަބެއް ބާރުގަދަކަމުގެ ނިޝާނާއި، އަދި ނުރައްދުން (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ޝައްކެއްނުކުރެވޭ ގޮތް އެއްވެސް ހެކިބަހަކުން ސާބިތުނުވާކަމާއި؛

ހުކުމުގެ ހައިސިއްޔަތުން (އުނިކުރެވިފައި) ބަލާކަމެއްނުފެންނާތީ އާއްމުކަމަށް ފުރުން ގޮތުގައި، އެގޮތުން، (އުނިކުރެވިފައި) އާއި އެކުއްޖާގެ ބައްޕަ (އުނިކުރެވިފައި)އާ ދުރުކުރުން ސާބިތުވާ ތެޅިއިރު (އުނިކުރެވިފައި)ގެ އަތް އޮޅި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ގުދުރަތީން އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައިކަމަށް (އުނިކުރެވިފައި) ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދިފާޢުގައި ގުބޫލުކުރާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމުގައި އިނގިރޭސިބަހުން، (އުނިކުރެވިފައި)ގެ އަތް އޮޅާގެ ދުރުމަތިފަރާތުގައި ބާއްވާފައި އޮޅި ކަނޑައަޅާފައިވާ ބައްޕަކާއެކު ތަރުހީބުކޮށްފައި ނުވާކަމާއި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ގޮތަށްކަމެއްގެ ސާފުނުވާކަމާއި، އަދި އެހެން އަތް ބާއްވާފައި އޮޅި ކަނޑައެޅިއްޖެކަން ބެލިނުނު، އެއީ ކޮންގޮތެއްކަން ޙުކުމެއްނުކުރާހެން، އެކަމުގެ މައްޗަށް އެކަށީ ބިނާކޮށް (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް (އުނިކުރެވިފައި) ނުރައްދުން ޝައްކެއްނުކުރެވޭ ދަރަޖައަކަށް ބެލެވޭ، (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހުކުމަށް ފުރުޞަތުދޭނެކަމާ ސަބަބުހުރިކަމަށް ބެލެވޭނެ ބިނާއާ ތަފުސީލުކޮށް ނުދެއްނެވުނުކަމާއި؛

(އުނިކުރެވިފައި) މިމައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުން މަރުޙަލާގެ ފުލުހުން ސަރުކާރުން ދިފާޢު ތަރުހީބުކުރިކަމާއި، (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ސިފައިރޫބުތަކުގައި ނުރައްކާގައި (އުނިކުރެވިފައި) ކުއްޖާގައި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ދަރިފުޅު (އުނިކުރެވިފައި) ބައިވެރިވެގެން އިނދޭ (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހުކުމުން (އުނިކުރެވިފައި)ގެ އަތް ނިޒާމުގެތެރެއިން (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައި އަތްއަޅައިގެން އިނދޭ (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ފުރުޞަތުދޭނެކަމާއި، (އުނިކުރެވިފައި) ތަރުހީބުވެފައި ހުކުމުން (އުނިކުރެވިފައި)ގެ އަތް ނިޒާމުގެތެރެއިން އަތްއަޅައިގެން ހުކުމުން

(އުނިކުރެވިފައި)ގެ އަތް އަޅައިގެން އިނީ ޖަނގިއްޔާ ތެރެއިންކަމުގައި އަދި ބޭރުންކަމުގައި ނޫންކަމުގައި (އުނިކުރެވިފައި) ބަޔާނުގައި ހެކިބަސްދީފައިވާކަމާއި، (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައި އަތްއަޅައިގެން އިނީކަން (އުނިކުރެވިފައި) ބަޔާނުގައާއި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ހެކިބަސްގައި، (އުނިކުރެވިފައި)އަށް މަސްހަރު ފުރުސަތުގައި ސިފައިންގެ ހަރުގަނޑު ހުރި ކުރިކުރި ފޮނުއްވާފައިވާ (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހަށިބަލާ ބައްދަލުކުރުމުގައި ސާފުކޮށް އުފެދިގެން ސަބަބެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެ ނުވާކަމެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ކަމަކީ؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަކީ އެކޯޓުތަކަށްވުރެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ތަބާވާންޖެހޭކަމަށް، ބަލާއިރު ނަމްބަރު ބާރުލިބިފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/346 ޤަޟިއްޔާގެ ފައިސަލާކުރެވުނު ނުކުތާގެ (ށ) ގައި، ބަޔާންކުރާ ފަދައިން، ބޭއްދި ސަލާމަތުން ލިބި އަދި އެހެން ހެކިބަސް ދީފައިވާ އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މީހާ ކުރި ޢަމަލުގެ އިތުބާރުކުރެވިދާނެ ހުރިހާ ކަމެއް އެނގޭނެ އުސޫލެއް، އެއްވެސް ޝައްކެއް ނުވާ ގޮތަށް ހުރިކަން ސާބިތުކޮށްދޭނެ ހެކިތަކެއް، އެއްވެސް ހާލެއްގައި "އަމުދު" ފެނިފައިވާ ސިފަ ހުރިތޯ ޝަރީޢަތަށް ބަޔާންކުރާ އެއްވެސް ހެކިބަސް ސާބިތުނުވާ ކަމަށް ސާފުކޮށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވާން ތުހުމަތު ހުރިހާ ކަމެއް ޝައްކު ނެތްގޮތުގެ މަތިން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ މައްސަލައިގެ އަސާސެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ކަމަކީ؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދު، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުވާ ޙައްދުގެ އަދަބުދިނުމުގެ ޝަރުޠުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރާ ގޮތަކީ އަދަބުދެވިގެން ވާނަމަ ފުރިހަމަކުރެވިފައި، އިސްލާމީ ފިޤްހީ ނިޒާމުގައި، މަޢްލޫމާތު ދީފައި ފިޔަވައި ސާބިތުކުރާނެ ގޮތެއްނެތް މައްސަލަތަކުގައި 02 (ދޭއް) ކަމެއްގެ ބޭނުންކުރެވޭނެ، އެހެނިހެން ފަރާތަކާއި މަޢްލޫމާތު ދޭނެ ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތުގެ ވަޒަނާ އެކަމުގެ ހުރިހާ ކަމެއް،

ދެވަނަ ކަމަކީ ހުކުމުގެ ވައްކަމަށް މަޤްބޫލުކުރާން އިތުރު ފަނޑިޔާރަށް ތިބޭފައިވާކަމަށް ވިދާޅުވި، މައްސަލާގެ ވާޤިޢާ ހިނގިގެންދާ އިތުބާރީ ވާޤިޢާ ހިނގިދުވަހުން ހަސްތަބަރުން، އެއުރުންގެ ދުރުން ވާޤިޢާ ހިނގިގެންދާ ކަމަށްފެންނަކަމާއި، މި މައްސަލާގެ ވާޤިޢާ އެންމެ ރަގަޅަށް ހިނގިގެންދާ، މި މައްސަލާގެ ހާދިސާގެ މަންޒަރުތައް ލޯމަތިން ދުށުން (شاهد عيان) ހެކިންގެ ހެކިބަހަށް، އެކަށީގެންވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއްނެތި، އެއްވެސް ބުރަދަނެއް ދީފައިނުވާތީ، މި ވާޤިޢާ ލޯމަތިން ދުށުން (شاهد عيان) (އުނިކުރެވިފައި) އާއި (އުނިކުރެވިފައި)އަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/346 ޤަޟިއްޔާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގެ ހެކިބަސް ބަލައިގަންނަންވާނީ ސަބަބެއް އޮތް ދިމާވުން ކުރީގައި ބެލެވުން ނޮޅިނިދު، މި ދެ ހެކިންގެ ހެކިބަހަށް ދަރުމަޖެހޭން ޝައްކުވެރިކަމެއްނުވާ ނުވަތަ ކަނޑައެޅުން ކޮށްފައިވާ ކަމަށްކަމުގައި ބެލެވުން ނިމުނުކަމާއި؛

ކަން މައްސަލައެއްވެސް ވައިސާފުކުރުމުގެބައިގައި އެންމެ މިހެންވެ އެއްކަމަކީ މައްސަލާގެ ވާޤިޢާ ޔަޤީންކުރުންކަމުގައިވެފައި، ކަންކަން ޔަޤީންވެގެންދާނީ މައިގަނޑު ތިން ގޮތަކުން ކަމާއި، އެއީ علم اليقين (ޢިލްމުލް ޔަޤީން) އިލްމީ ގޮތުން ސާބިތުކުރުން އެނގޭ އެނގުމުގެ މަޢުލޫމާތު ކަމާއި ޔަޤީންކުރުމާއި ،عين اليقين (ޢައިނުލް ޔަޤީން) މިފަދަ ލޯމަތިން ކަމުގެ މަންޒަރު ދުށި ޔަޤީންވުމާއި حق اليقين (ޙައްޤުލް ޔަޤީން) ތަޖުރިބާގެ އަޑީގައި ކަންކަން ޔަޤީންކުރުންކަމުގައިވެފައި، މި މައްސަލާގައި ތަޙުޤީޤުން ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުރިހާގެފައިވާ މައްސަލާގެ ހާދިޘާގެ މަންޒަރުތައް ލޯމަތިން ދުށުން (އުނިކުރެވިފައި) އާއި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ފަރާތުގެ ބަހާ عين اليقين (ޢައިނުލް ޔަޤީން)ގެ ދަރަޖައިގެ ހެކިބަހަކަށްވާތީ، (އުނިކުރެވިފައި) އާއި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ފަރާތުން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުން ދެމު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުން އެއްގޮތްވާ ސާބިތު ކުރެވިފައިވާތީ، މި މައްސަލާގައި ޤަރީނާ ތިބޭފައިވާތީ، އިސްލާމީ ފިޤުހީ ޤާއިދާ (Universal Islamic Legal Maxim) اليقين لا يزول

بالشك "ޔަޤީންކަން ޝައްކަކުން ނުނެތޭނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން، އެ ސަބަބަށްޓަކައި، عين اليقين (ޢައިނުލް ޔަޤީން)ގެ ދަރަޖައިގައިވާ، (އުނިކުރެވިފައި) އާއި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހެކިބަހަށް، ބަރުދަން ދޭންޖެހޭނީކަމަށް ޤަބޫލުކުރަމެވެ.

(ވ) **ނުވަވަނަ ކަމަކީ؛** މިމައްސަލައާގުޅިގެން ދައުލަތުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުކޮށް ދިނުމުގެ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގައިފިކަން އަންގައިދޭ [illegible] [illegible] ގޮތުގައި [illegible] ޖިންސީ [illegible]، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ގޮތުގައި (އުނިކުރެވިފައި) އާއި، (އުނިކުރެވިފައި)އާ ދެމެދުގެ ހެކިބަހާއި، އެމާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއި، (އުނިކުރެވިފައި) އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެމާއްދާގެ (އ) ގައިވާ ހުކުމް ލިބޭކަމާއި؛

ހުކުމްކުރެވުނު [illegible] [illegible] [illegible] އެމާއްދާގެ (ވ) ގައިވާ ހުކުމް ލިބޭކަމާއި، މިމައްސަލައިގައި އިސްވެ ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 5 ބާވަތުގެ ހުކުމް ހުކުމްތަކާއިމެދުވެސް، އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 12 ގައި، މިމައްސަލައިގައި އަނިޔާ ލިބުނު (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ކުރިމަތީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޔަޤީންވާވަރުގެ [illegible] ފެންނަން ނެތްކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމާއި، (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ސ.ހިތަދޫ ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލުން ބައްލަވާފައިވާ ނަންބަރު HRH/MR/2013/35 މެޑިކަލް ރިޕޯޓުގެ ނިންމުމުގައި "[illegible] 2 މިލިމީޓަރުގެ ދިގުމިން ހުރި [illegible] ބައެއް [illegible] [illegible] ބައެއް ކުރިމަތީ ފަރާތުގެ ތިރީގެ

މަސްގަނޑުގައި ހުރި، ބިނާކުރެވިފައި ނުވޭ. ފަހުން ކުރިމަތި ފަރާތަށް އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާކަން ހަޤީޤަތާވަރުގެ ހުއްޓާ ގެންނަކަށް ނެތް" މިގޮތަށް ބުނުއްވުން، އެއީ (އުނިކުރެވިފައި)އަށް އެއްވެސް އަނިޔާއެއް ނުވާކަމުގައި ޝަރީޢަތުން ބައްލަވާފައިވާކަން އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ތަފްޞީލުގެ ނުކުތާތަކުގެ 12 ވަނަ ނުކުތާ ބެލުމުން އެނގެން އޮތްކަމާއި، ނަމަވެސް އިންސާނުންގެ ބަލައިގަތުމުގެ ކަންކަމަށް ހިމެނޭ ގޮތުގެ ތަފާތު ހުރިކަމުގައި، އަދި ފަހުން ކުރިމަތި ފަރާތަށް ގެއްލުން ލިބިފައިވާކަން ހަޤީޤަތާވަރުގެ ހުއްޓާ ނުވާކަމަށްވާތީ، (އުނިކުރެވިފައި) ހިންގަން ކާރިޔާވެފައިވާ ހާލަތުގައި ގުޅިގެންވާ ގޮތް ބަސްމަގުގައި ހިރިކަމުގައި، ކުރީގެ ދަރަނިކޮށް މަސްގަނޑުގައި ހުރިކަމަށް ބަލާންޖެހޭ އުސޫލުތައް ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު)ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި އެމާއްދާގެ (ވ) ގައިވާ ހުކުމަށް ވިސްނަވާފައި މިކަންކަމުގެ ދަރުމަވަންތަކަން ހިފެހެއްޓެވުމަށްޓަކައި ވާކަން އެނގެން ނެތްކަމަށެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ކަމަކީ؛ މިމައްސަލާގައި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ބަޔާނުން، (އުނިކުރެވިފައި) އާއި (އުނިކުރެވިފައި)އަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބަލައިގަންނަވާ ހެކިކަމުގައި، ފޮރެންސިކް ސަރވިސް ސެންޓަރުގެ ޑޮކްޓަރުގެ ހެކިބަސް ހުށަހަޅަމުން އަދި (އުނިކުރެވިފައި) އާއި، ފޮރެންސިކް ސަރވިސް ސެންޓަރުގެ ޑޮކްޓަރުގެ ހެކިބަސް ހުށަހެޅުމުގެ ބަދަލުގައި އަނިޔާ މީގެ ތެރެއިން ހެކިން ހާޟިރުކުރާ ހެކިކަމުގައި، 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ބަލައިގަންނަވާ ހެކިކަމުގައި، މިފަދަ ކަންކަމުގައި ހެކިން ހާޟިރުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ނަޒަރީ ގޮތުން ހިއްސާކުރެވޭ ބަޔާނެއް ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަކީ ފާހަގަކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް ކަމުގައި ސަބަބަކަށް ނުވާނެއެވެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހެކި

ފުލުހީ އެންޑް ޓްރާންސްޕޯޓް ސަރވިސް ސްކޮޑްރަންގެ ފަރާތުން އާދަމް ސަޢީދު އާއި، (އުނިކުރެވިފައި) އާއި، ފުލުހީ އެންޑް ޓްރާންސްޕޯޓް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ފަސާރަތު ބަސަކުރިން ގުރިބަރުން ޚިޔާނާތާއި، ސ.ހިތަދޫ ރިޔާސަތު ހުސްކޮށްދިނު ނަންބަރު އެމް.އާރު.އެމް/އުޕް.އާރު/35/2013 މުޤައްރިރު ރިޕޯޓުގައި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ކުރިމަތީ ފަރާތުގެ ބޭރު މަސްޢޫލިއްޔަތު ކޮށްދީފައި ބޮޑު އަދި ސުވާލުކުރުމަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުންނާއި، ކުރިމަތީ ފަރާތުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ތަންތަނުގައި ކޮށްދީފައި އަދި އެކުލެވޭ ކުރިމަކަށް އޮތުމުންނާއި، އެމް.އާރު.އޮޕް/އުމް.އާރު/34/2013 ގައި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ކުރިމަތީފަރާތުގައި 2 މިލިޔަން ރުފިޔާގެ ބަދަލު ކުރުމަށް ހުކުމްކޮށްފައިވާ ކަމުގައިވިޔަސް، ބަދަލުދޭންޖެހޭ ބަދަލު ދިނުމަށް ކޮށްދީފައިވާ މުއްދަތަށް ބަޔާންކޮށްދޭ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙަރަކާތް ފިޔަވައިލެވޭނެ ގޮތެއްގައި، އަދިވެސް ފިޔަވަޅު ކުރިން ކަށަވަރުކުރުމާއި، މުޤައްރިރު ރިޕޯޓް ފަރާތުން ކުރަމުންދާ ގޮތްތަކުގައި، މުއްދަތުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބުނާ ގޮތް ފިޔަވައިލެވޭ ކަންތައް ބޮޑުވުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ބަޔާންކުރެވޭ މިންވަރަށް މި މައްސަލަ ސާބިތު ކުރުމަށް ހުކުމް ފިޔަވައިލެވޭ ގޮތަށް ބަހުސްކުރުން މަޖުބޫރު އަދި ޤަބޫލުކުރެވޭކަމެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ (ފަރާތުން ޝަރުޢީ ބަހުސްގެ ޙަވާލާތަކުގެ ބަދަލު. މި ބަދަލަށް އިސްތިއުނާފު ޝަރީޢަތުގެ ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ވާހަކަ.)

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ހައިކޯޓުން މައްސަލައެއް މައްސަލައިގެ ބޮޑުގެ ކުރިން އެމައްސަލައަކީ އިޖުރާއީ ގޮތުން މައްސަލައެއް ބެލުމަށް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ޤަބޫލު ކުރުމުގެ އުސޫލުކަމާއި، އިސްތިއުނާފު ކުރާ މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ވަކިލުގެ ފަރާތުން 14 ފެބްރުއަރީ 2019 ގައި މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން އިޖުރާއީ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މިމައްސަލަ ހައިކޯޓަށް ބަލައިގަތުމަށް ގުޅިގެން ހުށަހެޅުމާއި ގުޅޭ ގޮތުން ސާބިތު ހުށަހެޅުމުގެ މިމައްސަލަ ބަލައިގަތުމަށް އިސްތިއުނާފު މައްސަލައާ ބަލައިގަތުމަށް ކުރިމަތިލާ ފަރާތާ ގުޅުން އޮތް ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ބަޔާންކުރަމުން ހުށަހަޅާ ސާބިތު އެއް ފޯމުގައި އެންގުމެވެ،

އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލަ އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ، 07 ޖަނަވަރީ 2018 ގައި ކަން މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮންނައިރު، މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ލިބިފައިވަނީ ނޮވެމްބަރު 07 2018 ގައި ކަން އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-B1/196/2018/85 ސިޓީއިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މިމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ 21 ނޮވެމްބަރު 2018 ގައިކަމާއި، މިގޮތުން އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަތައް ބަލައިގަތުމުގައި އަމަލުކުރަމުން ދިޔަ އުސޫލަކީ ދަށުކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާ މައްސަލައިގެ ރިޕޯޓު ދޫކުރާތާ 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ ބަލައިގަތުންކަމާއި، އެގޮތުން މިމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވަނީ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ދޫކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކަމަށްވާތީ، މިމައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ ކުރިން މިގޮތުން އަމަލުކުރަމުންދިޔަ އުސޫލާ އެއްގޮތަށްކަން އެނގެން އޮތުމުން، މިމައްސަލައަކީ މުއްދަތު ގޮސް ބަލައިގަތް މައްސަލައެއްކަން އެނގެން ނެތްކަމެވެ.

(ނ) ދެވަނަކަމަކީ، އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި، (އުނިކުރެވިފައި) 2013 ވަނަ އަހަރު އޮކްޓޫބަރު މަހުގެ ކުރީކޮޅު، މީނާގެ އުފަން ދެ ދަރިން ކަމަށްވާ (އުނިކުރެވިފައި) (07އަހަރު) އާއި (އުނިކުރެވިފައި) (06 އަހަރު) އާ ގެދޮރުތެރޭ އަނިޔާވެރިކަމުން ޖިންސީ އަނިޔާ ހިންގާފައިވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ގުޅިގެން އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލުން އާއިލާގެ މެންބަރަކާއެކު ޖިންސީ އަނިޔާއެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ މައްސަލައެއްކަމާއި،

(އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން އުފުލި މި ދަޢުވާއަށް (އުނިކުރެވިފައި) އިންކާރު ކޮށްފައިވާކަން އެނގެންއޮންނަކަމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާނެ ޚާއްސަ އުސޫލުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގެ ޖިންސީ ތުހުމަތުން 5 ބާވަތުގެ ކުރި ޖިބެފައި ނުވުމުގެ އިޖުރާއަތުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ބަޔާންވެގެންވާ މިންވަރަށް މި މައްސަލަ ސާބިތު ކުރުމަށް ހެކި ދިރާސާކުރެއްވުމުން، ދަޢުވާގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ބުނެފައިވާ (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅުއްވި ޝަރީޢަތުގެ ބަޔާނުގައި ޖިނާއީ ކޯޓުން ހިނގައިދިޔަ ކުރީގެ ދަޢުވާ އަދި މިފަދަ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން ކުރެވުނު ބިނާކުރެވުނު ހުކުމެއް ނުވާތީ ޤާނޫނުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރެއްވި ހުކުމް އުވާލަން ނިންމެވުމެވެ.

(ށ) **ތިންވަނަ ކަމަކީ،** ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009(ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާނެ ޚާއްސަ އުސޫލުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި، މިޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި، ޝަރީޢަތުގެ މަޤާޞިދަށް ބަރުއަގުނަ ބާވަތުގެ ހުކުމް، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާ ސާބިތުކުރުމަށް އިތުރު ބާވަތުގެ ހެކި ހުށަހެޅުމާއި، ބައިގަންނަ މިންވަރުގެ ފުރިހަމަކުރުން ހިމާޔަތްކުރުމާއި، އަދި އެފަދަ ގޯނާއެއްގައި، ޖިނާ ކަން ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކި މިންގަނޑުތަކުގައި ހުއްދަކުރެވޭ ބާވަތްތަކާއި، ދަޢުވާ ކުރުމުގެ އަމަލުތަކުގައި ޖިންސީ ގޯނާއެއް ސާބިތުކުރުމުގައި ބަރޯސާވެވޭ ދަލީލުތަކާއި، އެ ގޮތުން ބަރާއަތު ކޮށްދީފިނަމަ ލާޒިމުވާ ޝަރީޢަތުގެ ޤަވާޢިދުގެ ދަށުން ބަރާބަރުގޮތެއްގައި މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ ޙައްޤުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހެކިތަކުގެ ސިފަތައް ކަނޑައެޅުމަށް، ޖިނާއީ ޙާދިސާ ސާބިތުކުރާ ޤަވާޢިދުތަކުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނުގައިވާ ބާރުތަކުން ސާބިތުކުރުމަށް ކަމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖިންސީ ތުހުމަތުން 5 ބާވަތެއްގެ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުރި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ވާގޮތަށް މިންވަރު ކަނޑައެޅޭނެ ހެކި ބަރޯސާވާ މިންގަނޑު ދިރާސާކުރުމުގެ ހިމާޔަތްތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އެ މާއްދާއިން އެކުލެވިގެން ވާތީ،

ނަމަވެސް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހެކީގެ ތެރެއިން 5 ބާވަތެއްގެ ހެކި ހަމަކުރުމުގައި އެ މާއްދާގެ (ށ)، (ކ) އަދި (ރ) މި އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ ވަކިވަކި ބާވަތެއްގެ ހެކިތަކެއްކަމުގައި ނުބެލެވޭނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-DM/01 ދުސްތޫރީ މައްސަލައިގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ކ) ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމާއި،

އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ މަދުން ހެކި ހުރިނަމަވެސް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ފަދައިން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކުއްނެތި ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާނަމަ، ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅިދާނެކަމާއި، އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާ ހުރަސްއަޅާ ކަމެއް ނުވާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/14 ޤަޟިއްޔާއާއި ނަންބަރު 2012/HC-A/129 ޤަޟިއްޔާގައިވެސް ކަނޑައަޅާފައިވާކަމާއި،

ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ނުވަތަ ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ކަނޑައެޅުމުގައި ޝަރީޢަތުން [illegible] ހަމައެކަނި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހެކިތަކެއް އެކަނި ނޫންކަމާއި، ނަމަވެސް ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ އެހެނިހެން ހެކިތަކާ ޤަރީނާތަކުންވެސް ސާބިތުކުރެވިދާނެކަމާއި، މިކަން މިފަދައިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު

2014/HC-DM/01 ދުސްތޫރީ މައްސަލައިގެ ފާހަގަކުރުވުން ނުކުތާތަކުގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) ގައިވެސް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާކަން އެނގޭކަމެވެ.

(ރ) ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި "މަތީ މަޙްކަމާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަކީ އެއަށްވުރެ ދަށު މަޙްކަމާ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި އަމަލުކުރަންވީ އުޞޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނިކޮށް، އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އެ އުޞޫލަކަށް ރިޢާޔަތް ނުކުރައްވައި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއަކަށް، އަދި އެނުކުތާއާ ގުޅިގެން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގައި، މި މައްސަލާގައި ބައްޔިނާތަކާ ވާޤިޢާ ޖެހޭގޮތް ދެފަރާތުގެ ބަޔާންތަކުގައިވާ، (އިސްތިއުނާފުގައި) އާއި (އިސްތިއުނާފުގައި)އަކީ ހުކުމަށް ބަލައިގަންނަވާފައި ސަބަބެއް ނުވި ހުކުމް ކަމުގައިނުވާއިރު، އެ ދަރަޖައިގެ ހުކުމަކަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުން ސ. ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވަނީ، ނަމަވެސް ހާދިސާ ތަފާސް ފުރުން މި ދަރަޖައިގެ ހުކުމަކަށް ބަދަލުގެނެވޭނެކަމަށް ބަޔާންކުރައްވައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/346 ޤަޟިއްޔާ އާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމުގެ ހުކުމަށް ޝަރީޢަތުން ޤަބޫލުކުރުމުގައި ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ ހުރަހެއް ނެތް ހުކުމުގެ ކިބައިގައި ހުންނަންޖެހޭ އާންމު ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރޭގައި، އެ ހުކުމްތެރިޔާއަކީ ތަޤުވާވެރި ވެރިވެ، ބުއްދި ސަލާމަތުން ހުރި މީހަކަށްވުމާއި، އަދި އަމިއްލަ އިޖުތިހާދުކުރެވޭނެވަރު ދީނީ ޢިލްމުގެ، އެ ހުކުމްތެރިޔާއަކީ ހުކުމްކުރުމުގައި ޢަދުލުވެރި ސަލާމަތުން ހުރި މީހަކަށްވުމާއި

ޙާޒިރުވާންކަން ބަޔާންކޮށްދެވިފައިވާކަމާއި، އަދި މި ޝަރުޢީ މަރުޙަލާގެ އިތުރުން ހުކުމަށް ބަޔާންކުރުމަށްޓަކައި ހުކުމްކުރިއާގެ ކިބާގައި އަދުލުވެރިކަމުގެ ސިފަ ހުންނަންވާނެކަމާއި، ޝަރީޢަތަށް ފެންނަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާތީ،

މި ދެކަނބަލުން، (އަނިޔާލިބިފައިވާ) ދަރިފުޅުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް 26 ނޮވެމްބަރު 2016 ގައި ހެކިބަސް އަދާކުރުމުން ބުނެފައިވަނީ (އަނިޔާލިބިފައިވާ) ޢާއިލާގެ ދަރިފުޅު (އަނިޔާލިބިފައިވާ) ސްކޫލުގައި ބައިންދައިގެން (އަނިޔާލިބިފައިވާ) ގައިގެންނުރި ޖަންގިއްޔާގެ ތެރެއަށް އަތް ކާއްޖައިގެން ހުއްޓާ ފިރުމާލާފައިވާކަމާއި، އަދި އެ ކުއްޖާ ހަޔާތަކައި "ބައްޕަ އުޅެނީ މަރުވެގެންނޭ އަބަދު ޖަހަނީ އަތްބާރު ހުރެގެން" މިހެން ބުނި ބަޔަކު އިވިފައިވާކަމާއި، އަދި (އަނިޔާލިބިފައިވާ) ބައިވެ ހުރެ އަނިޔާވެފައިވާކަން ކުއްޖާގެ އަނގައިން އަޑުއިވި، (އަނިޔާލިބިފައިވާ) އެކުއްޖާގެ ފުރަގަހުން ޖަންގިއްޔާގެ ތެރެއަށް އަތްލާއިގެން ހުރިކަމަށް، (އަނިޔާލިބިފައިވާ)އަށް އެ މަންޒަރު ފެނިފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގޭކަމާއި،

ނަމަވެސް، (އަނިޔާލިބިފައިވާ)ގެ ހެކިބަހަށް ސ. ހިތަދޫ މުދިޔާސްކޫލް ކޯޑިނޭޓަރު ބަދަލުގައި ނުލިބުނީ، (އަނިޔާލިބިފައިވާ)އަކީ ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއް ހުރި ކުއްޖެއްކަމަށް ބަޔާންކުރަމުންދާ، އަދި އެހާލަތުގެ ސަބަބުން ނުކުޅެދުންތެރިކަމުގެ ލިސްޓުގައި ހިމެނިފައިވާ ކުއްޖެއްކަމުން އެނގިފައިވާކަމާއި، މި ހުކުމުގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކުން ހުކުރު، އަދި އެކަހަލަ ހާލަތެއްގައި ހިމެނޭ ކުއްޖެއްގެ ހެކިބަސް ބަލައިގަތުމަށް ޝަރީޢަތުން ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑުތައް ފުރިހަމަކުރުމަކީ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭކަމާއި، އަދި އެހެންކަމުން، މި ހުކުމުގައި ހިމެނޭ ސ.ހިތަދޫ މުދިޔާސްކޫލް ކޯޑިނޭޓަރު ބަދަލުގައި ނުލިބުނު ހެކިބަސް ބަލައިގަތުމަށް ޝަރީޢަތުން ބަލާފައިވާކަމެވެ.

(އަނިޔާލިބިފައިވާ)ގެ ހެކިބަހަށް ސ.ހިތަދޫ މުދިޔާސްކޫލް ކޯޑިނޭޓަރު ބަދަލުގައި ވާ ސަބަބުގެ މަޢުލޫމާތު، (އަނިޔާލިބިފައިވާ)ގެ ހެކިބަހަށް ބަދަލުގައި ނުލިބުނީ، (އަނިޔާލިބިފައިވާ) (އަނިޔާލިބިފައިވާ)ގެއަށް ދިޔައިރު، އެގޭ (އަނިޔާލިބިފައިވާ) އާއި އެކުއްޖާގެ ބައްޕަ (އަނިޔާލިބިފައިވާ)އާ ސާފުކޮށްދިން ކަމެއް ނުވާ ގޮތަށް ސާފުކޮށްދީފައިވާކަމާއި، އެ ސާފުކޮށްދިނުން ކިޔައިދިނު (އަނިޔާލިބިފައިވާ)ގެ އަށް އެކުއްޖާ (އަނިޔާލިބިފައިވާ) ގެ ބަހުންވެސް އެކުއްޖާގެ

ކުރިމަތިފުރާޅުގައިކަމަށާއި، އެއީ ތަރިކަގަރާރުނޫންކަމަށް ބުނިއިރު، އެއީ ކަނޑައެޅިފައިވާކަން ބާރުނުކާރުކުރަމުންދާތީ

އެވަސްނުން ބެލެހެއްޓި ނުބައްޓަން މިފަދަ ޝަރީޢަތުގެ ޤަވާޢިދުތަކުގެ ގޮތުގައިވާކަން ބެލެވޭނެކަން

އެނގޭއިރު، ހެއްކާއި ހައިސިއްޔަތުން (އުނިކުލެވިޔައި) ބަހާނެކަމުގައި ނުހުރެ އެހާއަށް ފެނުނުކަމުގެ ފެނުން

ގޮތަށްކަމާއި، އެގޮތުން، (އުނިކުލެވިޔައި) އާއި އެކުލެވޭ ބައްޕަ (އުނިކުލެވިޔައި) އާ ދަރިފުޅުން ސޮއިކުރި ތިބިއިރު

(އުނިކުލެވިޔައި)ގެ އަތް އޮތީ (އުނިކުލެވިޔައި)ގެ ހައްޤުތަކާއި އެކުލެވޭ ކުރިމަތިފުރާޅުގައިކަމަށް (އުނިކުލެވިޔައި)

ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދިޔައިމާ ހިސާބުކުރި ބަހާނެކަމުގެ ނިޔާވީކަން އެނގޭއިރު، (އުނިކުލެވިޔައި)ގެ އަތް އޮތީ

ދަރިފުޅު ކުރިމަތިފުރާޅުގައި ބައްޕާއަށް އޮތް ކަން ނިޔާވެއްޖައިކަން ބެހެނިކުރި ނިކަށްދުވަހު (އުނިކުލެވިޔައި)ގެ މައްސަލަ

ހުޅުމާލޭކުރިއްޖެނަމަ، އަދި އެގޮތަށް އެއް ބައްޕައަށް އޮތީ ތަރިކައެއްނޫންކަމަށް ބުނިއިރު، އެއީ

ކަނޑައެޅިކަން ބެހެނިކުރަމުންދާތީ، އެކަމުގެ މައްސަލަ އެކަށި ބެލުނުކަމަށް (އުނިކުލެވިޔައި)ގެ މައްސަލަ

(އުނިކުލެވިޔައި) ނުހަށަގެން ޝަރީޢަތުގެ ޤަވާޢިދުތަކުގައި ބައްޓަން، (އުނިކުލެވިޔައި)ގެ ހިސާބު ފާއްދަވައިދިނުމުގެ

ސަބަބުތަކުގައި ބެލުނު ބަޔާން ތަޢުލީމްކަމަށް ނިގުޅައިގަތުމަށް،

ނަމަވެސް (އުނިކުލެވިޔައި) މިމައްސަލައިގެ ބައިގައި ކުރީގެ ފަސް ސަރަހައްދަށް

ހިފައިވާ ބަހާރުގައި، (އުނިކުލެވިޔައި)އަށް ފެނުނު (އުނިކުލެވިޔައި) އާއާ ދަރިފުޅު (އުނިކުލެވިޔައި)ގެ ކުރިމަތިން

ނިޔާވީގޮތަށް ކުރިމަތިފުރާޅުގައި އެއްބައްޓަން އިންސާފުކަމަށް ބެލުނުކަމަށް، ސ. ހިތަދޫ ގެސްޓްހައުސް ކަނޑުގައި

(އުނިކުލެވިޔައި) ހިފައިވާ ހިސާބަށް ބަލާއިރު، (އުނިކުލެވިޔައި)ގެ އަތް އޮތީ (އުނިކުލެވިޔައި)ގެ ކުރިމަތީގެ މަތިން

އެކުލެވޭ ކުރިމަތިފުރާޅު ދިމާއަށްކުރުމުގައި ބެލުނުކަމުގައިވާތީ، (އުނިކުލެވިޔައި) ބައްޓަންކުރާއިރު ޝަރީޢަތުގެ

މަޖިލީހުގައި ހިފައިވާ ހިސާބުގައި، (އުނިކުލެވިޔައި)އަށް މަނިކުފާނު ބަހާނެކަމަށް ސިފަކޮށްދިނުމުގައި ހުރި މި

ފެނުނު ނުހަށަގެން (އުނިކުލެވިޔައި)ގެ ހިސާބުގެ ޖަވާބުދާރީކަން ސާފުވާ އެފަދަ ބެލުނުކަމަށް ވާހަކަދެއްކިއެވެ.

(ބ) ފަސްވަނަ ކަމަކީ؛ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނަށް ދެވޭ ޚާއްޞަ އަދަބުތަކާއި އިތުރުފިޔަވަޅުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު؛

މި މައްސަލާގައި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހެޅި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކުގެ މައްޗަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އަދަބުތަކާއި އިތުރުފިޔަވަޅުތަކުގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާއާއި، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިދިޔަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި، ޤަރާރުކުރައްވާފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި މިމައްސަލާގައި ހިމެނިފައިވާ ހެކިތަކާއި، އަދި އެ ހެކިތައް ވަޒަންކޮށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ؛

1. **ތޮލަން ފެނުނުކަމަށް ބުނާ ހެކިން؛** ތޮލަން ފެނުނު މީހުންގެ ހެކިބަހަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައާއި ޤާނޫނީގޮތުން ގަބޫލުކުރާ ހެކިބަހެކެވެ. އަދި މިފަދަ ހެކިބަހަކީ ޝަރީޢަތުން ބަލައިގަން ބަރަދަންތަކުންޖެހޭ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009(ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އަދަބުތަކާއި އިތުރުފިޔަވަޅުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ ހެއްކެކެވެ.

މި މައްސަލާގައި، (އުނިކުރެވިފައި) އާނާގެ 2 ކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރަނިކޮށް ފެނިފައިވާކަމަށް ބުނާ 2 (ދޭއް) ހެކިވެރިންގެ ހެކިބަސް ދީފައިވާކަމާއި، އެއީ (އުނިކުރެވިފައި) އާއި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހެކިބަސްތަކެވެ.

ނަމަވެސް (އުނިކުރެވިފައި) މިމައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤަށް ޕޮލިހަށް ހާޒިރުވެ ސްޓޭޓްމަންޓް ދީފައިވާ ބަޔާނުގައި، (އުނިކުރެވިފައި)އަށް ފެނުނީ (އުނިކުރެވިފައި) އާނާގެ ދަރިފުޅު (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހަދުރުން

ނިވާވާގޮތަށް ކުރިމަތިވާގޮތުގައި އަތްއަޅައިގެން އިނގިރާދަކަން ބޯނުގައިވާއިރު، ސ. ހިތަދޫ ދީދީސަންބޫރުބޫ ކޮޓަރިގައި (އުނިކުރެވިފައި) ދިރިހުރިވާ ހުރިބަރަށް ބަލާއިރު، (އުނިކުރެވިފައި)ގެ އަތް އޮޅި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހުރުމުގެ މަތިން އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެދާނެ ދިމާއަރާކުރުމުގައި ބޮޑުވެއިވެމުން، (އުނިކުރެވިފައި) ތަބުދީދީގޮތާއި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދިރިހުރިވާ ހުރިބަރުގައި، (އުނިކުރެވިފައި)އަށް މަސްޖިދު ފުރުސަތުގެ ސިފަކޮށްދިނުމުގައި ހުރި މި ފުރުއްދުންތަކުން (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހުރިބަރުގެ ބަޔާނުގައި ގެންދާކަން ސޮއްވާލާ އޮފީހުގެ ފައިލްތަކުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

އަދި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހުރިބަރުގެ ބަޔާނުގައި، (އުނިކުރެވިފައި) ޝާހާގެ ދަރިފުޅު (އުނިކުރެވިފައި) ސޯފާގައި ބައިންދައިގެން (އުނިކުރެވިފައި) ތަޅައިގެންހުރި ޗަންދިއަރާގެ ތެޅުއްސަ އަތްކޮށްފައިގެން ހުއްޖާ ފުރުސަތުކަމަށާއި، އަދި އެ ކުއްޖާ ހަމައެކަނި "ބައްޕަ އުޅެނީ މަރުވެގެން" އަބަދު ޗަނގިއާ ތެޅުއްސަ އަތްކޮށްފާ ހަދައި" މިހެން ބުނި އަޑު އިވުމާއިވެސް ކަމަށާއި، އަދި (އުނިކުރެވިފައި) ބަދީވާ ހުސްއައިސްވެގެން ކަށިޔާގެ އެނދުގައި އޮތުމަ، (އުނިކުރެވިފައި) އެކުއްޖާގެ ފޮނޑަގެން ޗަނގިއާތެދު އަތްކޮށްފައިވާ ހުރިބަރުގެ (އުނިކުރެވިފައި)އަށް އެ މަސައްކަތް ފެނިވާއިވާކަން ބައްޕަކަށްވުމާއިވާކަން އެނގޭކަމަށާއި، ނަމަވީސް، (އުނިކުރެވިފައި)އަކީ ސުވާލުނެގި ބައިދަކަށް ފުރަވާކުރުމުންދާ، އަދި އެބައްޕަގެ ހޫނުމެދު ސަލާމަތް ނުކުރެވިދާނެއިރުގެ ދީސްނޭގައި ހެދުނުއާލޫ އެނގުނުއަދިގެން މި ހުރިބަރާއިޔާ ބައިދީ ސަލާމަތްކުރިން ހުރި، އަދި އޮޅާގެ ހުރިބަރުގެ ބަރަދީ ނިސްބަތް ގެވެސް ބައިބަލާގެ ހުރި މިހާރަށްވުރެ އެކަށީގެންވާ މިނިވަންކަމުގެ ސަލާމަތްކޮށްދިނުން ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމަށް، ފުރުސަތު، މި ހުރިބަރާގެ ހުރިބަރުގެ ސ. ހިތަދޫ ދީދީސަންބޫރުބޫ ކޮޓަރިން ބައިދިން ދިރިއުޅެވޭ ބޮޑުވެގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

.2 ޖިންސީ ގޯނާ ލިބުނު ކުއްޖާ ނުވަތަ ކުދިން އެކަން ހިނގައިދިޔަ ގޮތް ކިޔައިދީ ކިޔައިދިނުން؛ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި، "އެކަމެއް ހިނގުމުން ދާދި އަވަހަށް

ނުވަތަ އުކާލުމާ ހިނގާދުވުމާ ދިނަ ދުވަސްތަކާއި ނުވަސިކަ ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނަށް، ނުވަތަ ގާތްތިމާގެ މީހުންނަށް، ނުވަތަ ރަހުމަތްތެރިއަކަށް، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ވަކީލަކަށް، ނުވަތަ ބެލެނިވެރިޔާއަށް ނުވަތަ ކުއްޖާ ބަލަހައްޓާ މުއައްސަސާއަކަށް ކުއްޖާއާ ގުޅޭ މައުލޫމާތު ދިނުމާއި، ކުއްޖާއަށް ސުވާލުކުރިނަމަ އެކަން ކުރާނީ ކޮންގޮތަކަށްކަން ކުއްޖާއަށް ބަޔާންކޮށްދިނުން" އާއި، އަދި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި "އެންމެހާ ކަންތައްތަކުގައި ނުވަތަ އުކަށް ހިނގާދިޔަ ތަނެއްކަމަށް ކުރާ ކުއްލި ހާލަތެއް" ބަޔާން" ގެ އިތުރުން ހަމަ މިމާއްދާގެ (ށ) ގައި "މައްސަލަ ބަލާ ފަރާތުން ކުށުގެ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ކުށް ހިނގާފައިވާ ފަރާތަށް" މި ޢިބާރާތުން ފާހަގަކޮށްދިނުމުގެ ބާރު ކުރުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި، ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރުގެ މުއްދަތުތަކާއި ކޮބައިކަން ބާރުކޮށްފައިވާ ކަމުގައި ބައެއް ބާރުކޮށްފައިވާކަން، ނަމަވެސް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009(ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ތެރެއިން 5 ބާވަތެއްގެ ކުށް ހަމަކުރުމުގައި އެ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) މި އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ ވަކިވަކި ބާވަތެއްގެ ކުށެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-DM/01 ދަސްތޫރީ މައްސަލައިގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ށ) ގައި ފާހަގަކުރެވުނު، އެކަން އެ މައްސަލާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވުމުން، މި މައްސަލާގައި ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުމުގެ ކުށްވެރިކުރެވުނު، ސ. މީދޫ އިސްދޫގޭ ޝަރީފް ސަލީމް ސަލީމްގެ ސަރީފާ އަބްދުﷲ ސަލީމާއަށް (އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް) ކުރިމަތިވެފައިވާ ކުރިމަތިލުމުގެ އިތުރުން ހ. ސަލީމް ސަލީމް އަބްދުﷲ ސަރީފާ ޝަރީފާ (އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް) ކުރިމަތިވެފައި، އަދި (އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް) ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ (އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް)އަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ކުރިމަތިވުމުން ބަދަލުކުރި އެއް ކުށެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

3. ކުށުގެ ކުރިމަތީގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ ގޮތަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ

ކަނޑައެޅުމުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމާއި ދިމާވުން؛ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009(ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ

[illegible] ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި "[illegible]" [illegible]

މި މައްސަލައިގައި، [illegible] (14 އޮކްޓޫބަރު 2013) [illegible] 2mm [illegible] (6 އޮކްޓޫބަރު 2013) [illegible]

4. [illegible]

[illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކޮންސިއުމަރ [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "[illegible]

ކިޔައިދީފައިވާ ކިޔައިދިނުން.." އަލީވެސް މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ހެއްކެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

މި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ދެކުދިންގެ ބައްޕަ (އުނިކުރެވިފައި) އެކުދިންގެ [illegible] [illegible] ބުނެފައިވަނީ، ސިޔާސީ ހިތްހަމަނުޖެހުމުގައި [illegible] ހަދައިގެން ކޮށްފައިވާ ކަމެއްކަމުގައި [illegible] (އުނިކުރެވިފައި)ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި)ގެ [illegible] [illegible] [illegible] މިކުދިންގެ މަންމަ، (އުނިކުރެވިފައި) [illegible]، މިކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible]، މިކުދިން (އުނިކުރެވިފައި) ކައިރީގައި، (އުނިކުރެވިފައި) އެކުދިންނާ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] މަންމަ، (އުނިކުރެވިފައި)ގެ [illegible] [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] (އުނިކުރެވިފައި)، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]، މި މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (އުނިކުރެވިފައި)[illegible]

ސިކުނޑީގެ ބައްޔަކަށް ފަރުވާކުރަމުންދާ، އަދި އެބަޖީގެ ބާރަހަމުގެ ސަބަބުން ނުކުޅެދުންތެރިންގެ ލިސްޓުގައި ހިމެނިފައިވާމީހެއްކަން އެނގެންއޮތުމުން މި ހާލަތުގައިވާ ބުއްދި ސަލާމަތުން ހުރި، އަދި އޭނާގެ ހިބަރަށް ބަރަސްދުވާރަ ހާލަތެއްގައި ހުރި މީހެއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ސާބިތުކުރެވިފައި ހުރިކަން ފަރުވާކުރެވިފައިވާތީއާއި، (އުނިކުރެވިފައި) ބަރުދީގަރާއި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދިޔައިމާ ހުރިބަރުގައި، (އުނިކުރެވިފައި)އަށް މަސްޖެހު ފުރުސަތުގެ ސިފަކުރުމުގައި ހުރި ފުރުސަތުތައް (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ހާލަތުގެ ބަހައްޓަވާފައި ސަރަފު ފާހަގަކޮށްލެވިފައިވާތީއާއި، މިކަމުން މިފަދަ ފާހަގަކުރެވޭ އެކަމުގެ މަސްދަރަށް ދިފާޢުކުރުން، މިއީ ބައްޔަކު ހާލަތުގައި ސޮއި (އުނިކުރެވިފައި)ގެ ދަށުގައި ދަރުކަފައިވާ ފާހަގަކޮށްލަމަށް (އުނިކުރެވިފައި)އާއި، މިކަމުގެ މައްޗަށް (އުނިކުރެވިފައި) ބޭން ދަރުކަފައިވާ ފާހަގަކުރެވެސްނުކުރާ، އަދި މި ދުރުގެތީގެ ދަރުއަށް، (އުނިކުރެވިފައި) ބަޔާނުގައި ދިން ބަހާނާއަށް (އުނިކުރެވިފައި) ބޭނުމަށް ދިފާއާ ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ބައްޖު (އުނިކުރެވިފައި) އެފަދަ ކަމެއް ކުރިބަލައިލާ ނުރައްކާތެރިކަމާއި، އަދި ބައްޗަކީ ކޮންމެ ކަރުންތަކުން އަނބިކޮށް ސާބިތުކުރާ ބޭން ދަރުކަފައިވާ ފާހަގަކުރުވާ އެ ސިކުނޑީގެ މައްޗަށް ބާރާއިރު، މި މައްސަލައިގައި ދިމާވެފައިވާ ގޮތްކަން މައްސަލަ ބާރުދާ (އުނިކުރެވިފައި)ގެ މައްސަލަ ހުރެސްދިފައިވާ، އާއިލާގެ ދާއިމީކޮށް ހިންގުމުގެ އަމަލާއި ދަށުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ޝައްކުއްސިރު ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވާކަމަށް،

ވުމާއެކު، އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ސަބަބެއް އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއްވެސް ނެތްކަމަށެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމާއިއެކު، އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 111/S2C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި، (އުނިކެޓުވިޔައި)ގެ މައްޗަށް ކުރި ދަޢުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅުއްވައި ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމަށް ބަދަލުގެންނާން ތަކެއް ނެތްކަމަށް، މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ ރައުޔުގެ ތަފާތުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.